

OBSAH

I. KLIMATICKÉ ZMĚNY A VÝVOJ LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

7

O minulosti, která není klíčem k budoucnosti – Zapomenutá doba ledová – Tady byly ledovce! – Brána do vzdálených světů a časů – Ledových dob bylo několik! – Hlubokomořské archivy – O čem vyprávějí české a moravské spraše – Nový pohled na historii klimatu – Klimatické šoky – Cyklus ledových dob – Klimatické změny a vývoj hominidů – Heinrichovy vrstvičky – Když zmrznou i žížaly – Oceánský tepelný výměník – Člověk a biosféra v poslední době ledové – Přirozené změny podnebí a vliv člověka – Povede dnešní oteplení k nástupu doby ledové? – Dramatický konec (zatím) poslední ledové doby – Jak se dá „vypnout“ oceánský výměník? – Vymírání velkých savců – Stopy po konci doby ledové v Českých zemích – Zformovalo nás počasí?

II. KLIMA JAKO VĚC MĚŘÍTKA

27

III. HOLOCÉN – DOBA MEZILEDOVÁ, VE KTERÉ ŽIJEME

31

Od homogenity k nečekané proměnlivosti – Lesy na postupu – Čas bučin a doubrav – Vznik zemědělství – Lužická ekologická katastrofa – Strategie přežití

IV. SVĚDECTVÍ PŘÍRODNÍCH ARCHIVŮ

39

Hlubokomořské sedimenty a spraše – Kontinentální a horské ledovce – Jezerní a říční sedimenty – Koráli a letokruhy stromů – Pylová zrna

V. CO PROZRADILY PÍSEMNÉ ZÁZNAMY

43

VI. GRÓNSKÉ LEDOVCE PROMLUVILY

46

VII. DĚJINY PSANÉ KLIMATEM

51

Husitské bouře – Třicetiletá válka

VIII. SRÁŽKY V LETECH 4000 PŘ. N. L. AŽ 1000 N. L.	64
Klimatické extrémy – Roky před naším letopočtem – Roky našeho letopočtu – Období planetární harmonie a planetárního chaosu	
IX. SRÁŽKOVÉ EXTRÉMY A DĚJINY LIDSTVA	72
Minimum Mohendžo-Daro (Indie, Sumer, Řecko a Kréta, Egypt) – Stěhování národů I (Mořské národy, Árjové, Čína) – Homérské minimum (Etruskové, řecká kolonizace) – Keltské minimum – Řecké minimum (Keltské výboje, Čína) – Stěhování národů II (Řím, křesťané, svědectví nalezených mincí, nálezy mincí v provinciích, písemné záznamy, geomagnetická aktivita, keltský sklizec stroj, klimatické problémy v prvních stoletích našeho letopočtu, Slované, nástup islámu, Peru, evropské kmeny na cestách)	
X. CO NEBYLO V ZÁPISECH, ANEBO POČASÍ PŘED ROKEM 3000 PŘ. N. L.	128
XI. ŘÍDILO POČASÍ LIDSKÉ DĚJINY?	139
Kdy jsme začali mluvit různými jazyky? – Vliv klimatu na vývoj civilizací – Jak přežít?	
XII. CO NÁS ČEKÁ – OTEPLENÍ, NEBO OCHLAZENÍ?	149
Hlasy pro oteplení – Hlasy pro ochlazení – Co nás tedy čeká?	
XIII. SOUČASNÁ KLIMATICKÁ ZMĚNA	161
Vývoj teorie „globálního“ oteplení – Graf, který vzbudil pozornost i vášně – Ve hře je opět Slunce – Historie klimatu – Severoatlantická oscilace (NAO) – Projekt ARGO – Ledy a ledovce – Slunce a solární konstanta – Genetické mutace vlivem klimatických změn – Cystická fibróza – výsledek klimatických oscilací? – Drift severního magnetického pólu	

DOSLOV	231
PŘÍLOHA 1 METODA POUŽITÁ K SESTROJENÍ KLIMATOLOGICKÝCH GRAFŮ	232
PŘÍLOHA 2 PRŮBĚH SRÁŽKOVÉ ČINNOSTI V LETECH 3000 PŘ. N. L. AŽ 1000 N. L	234
PŘÍLOHA 3 RELATIVNÍ POČTY ŘÍMSKÝCH MINCÍ V PERIFERNÍCH OBLASTECH	245
POZNÁMKY	250
POUŽITÁ LITERATURA	257